

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Giltig från: 2026-05-08

Innehållsansvar: Edita Mickeviciene, (edimi1), Överläkare

Giltig till: 2028-05-08

Granskad av: Annette Trengre Jarlshammar, (anntr2), Utvecklingschef

Godkänd av: Magnus Olsson, (magol1), Chefläkare

Diabetes – ordination i Melior

Revideringar i denna version

Förlängd giltighetstid. Uppdatering och borttagande av ej aktuella insulin.

Bakgrund, syfte och mål

Syftet med dokumentet är att det ska underlätta vid insulinordination i Melior samt vid administrering av läkemedel under patientens vårdtillfälle.

Samtliga patienter med diabetes som behandlas på SkaS ska ha en vidbehovsordination i Melior oavsett typ av diabetes eller grundbehandling.

Om rätt ordination finns dokumenterad underlättar det för ansvarig sjuksköterska som kan ge en säker och snabb behandling, vilket medför effektivt omhändertagande och kortare vårdförlopp. Målvärde för p-glukos 4–10 mmol/L vid akut sjukdom medför förbättrad prognos.

Arbetsbeskrivning

- Journalför om patienten har typ 1- eller typ 2-diabetes samt ev. insulinbehandling.
- Målvärde för p-glukos 4–10 mmol/L vid akut sjuka patienter, oavsett diagnos.
- Följ p-glukos med dygnskurva, före och efter måltid samt vid behov nattligt värde. Utvärdera på rondan.
- Följ kapillärt p-glukos även vid kontinuerlig glukosmätning (CGM, Libre), enligt styrdokument.
- Ta HbA1c på inläggande patienter med diabetes – ett mått på glukoskontrollen innan inläggning - bra redskap inför ordination av antidiabetika vid hemgång.

- Vid ketoacidosis och insulindropp, använd pm för styrschema. Avslutas aldrig jourtid.
- Följande ordinationer ska finnas i läkemedelsmodulen hos samtliga patienter med insulinbehandlad diabetes:
 - Basinsulin – ska alltid ges.
 - Måltidsinsulin – ordinarie doser skrivs in, ges enbart om patienten äter.
 - Vidbehovsinsulin – separat ordination, direktverkande insulin vid hyperglykemi
- Även patienter med tablettbehandlad diabetes bör ha ordination på vidbehovsinsulin.
- Patienter med nydebuterad typ 1-diabetes ska föras med basinsulin (exempelvis 6-8E Abasaglar x 1 samt 2-4E sc direktverkande till måltid)

Vidbehovsinsulin:

- Vid tablettbehandlad typ 2-diabetes utan insulin, kan följande vidbehovsplan användas:
 - Om p-glukos > 12mmol/L ge 2E sc, om p-glukos >15 ge 4E sc, om p-glukos > 20 ge 8E sc.
- Vid typ 1-diabetes och insulinbehandlad typ 2-diabetes bör vidbehovsdoserna korrigeras baserat på dygnsdos.
 - Använd 100-regeln: 1E insulin sänker blodsockret med 100/dygnsdos insulin (=totala mängden basinsulin och måltidsinsulin). Målvärde 4-10mmol/L.
 - Ex. 50E dygnsdos. $100/50=2$. 1E insulin sänker blodsockret med 2 mmol/L.
 - Fråga annars patienten hur mycket 1E brukar sänka – de har ofta koll!
 - Lägg till text i anvisning på vidbehovsordination: ” ge 2E sc vid ”kolhydratrik fika”
- Om p-glukos ligger över 12mmol/L vid måltid, ge ordinarie måltidsdos och direktverkande vid behovsinsulin samtidigt. Ex 4E måltidsdos, 2E>12mmol = 6E innan mat.
- Ta p-glukos 2 timmar efter vidbehovsdos.

Direktverkande/måltidsinsulin

(ca 4h effekt)

Insulin lispro	}	Utbytbara
Humalog		
Apidra		
Novorapid		
Fiasp		
Actrapid		
Insulin Aspart		

Basinsuliner

(ca 12h effekt)

Humulin NPH

Basinsuliner

(ca 24h effekt)

Lantus	}	Utbytbara
Abasaglar		

Toujeo (24-36h effekt)

Tresiba (ca 42h effekt)

Blandinsuliner

(% direktverkande, resten bas)

Humalog mix 25	}	Utbytbara (ska alltid ges till måltid)
Novomix 30		

Humalog mix 50

Fler råd och fördjupande information finns på

<https://www.diabeteshandboken.se>

Exempel på insulinordination vid insulinbehandlad diabetes

Pat med diabetes typ 1 och total dygnsdos 50E. Vidbehovsdoser beräknade med 100-regeln.

Vidbehovsinsulin:

Läkemedelsordination

Ordinationsorsak: Hyperglykemi Doserering: (E) pm Inf.hastighet: Adm.sätt: sc Utsättningsorsak: Anvisning: 2 E om p-glukos > 12 mmol/L, 3 E om p-glukos > 15 mmol/L, 5 E om p-glukos > 18 mmol/L samt 2 E vid kollydratik fika

Maxdos: Skapa utd från första adm Schema: dag Föreslå ej synonymbyte

SS Nyinsatt Ej dosdisp Kom.:

Ordinerade läkemedel	Dubbelklicka för att expandera	190417	190418	190419	190420	190421	190422	190423	190424	190425	190426	190427
Insulin lispro Sanofi Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	pm										
Insulin lispro Sanofi Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	=24										
ABASAGLAR Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	=26										

Måltidsinsulin:

Läkemedelsordination

Ordinationsorsak: Diabetes typ 1 Doserering: (E) = Inf.hastighet: h Adm.sätt: sc Utsättningsorsak: Anvisning: Måltidsinsulin

Maxdos: Skapa utd från första adm Schema: dag Föreslå ej synonymbyte

SS Nyinsatt Ej dosdisp Kom.:

Ordinerade läkemedel	Dubbelklicka för att expandera	190417	190418	190419	190420	190421	190422	190423	190424	190425	190426	190427
Insulin lispro Sanofi Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	pm										
Insulin lispro Sanofi Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	=24										
ABASAGLAR Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	=26										

Ordinerad tid	Dos	Inf.hastighet	Insättningstid	V.dos	V.inf.tid	Sign	Kom	Utv	Status	SS
190417 08	8 E						-	-	N	
190417 12	8 E						-	-	N	
190417 17	8 E						-	-	N	

1 Skapa
2 Ändra
3 Redigera

Basinsulin:

Läkemedelsordination

Ordinationsorsak: Diabetes typ 1 Doserering: (E) = Inf.hastighet: h Adm.sätt: sc Utsättningsorsak: Anvisning: Basinsulin

Maxdos: Skapa utd från första adm Schema: dag Föreslå ej synonymbyte

SS Nyinsatt Ej dosdisp Kom.:

Ordinerade läkemedel	Dubbelklicka för att expandera	190417	190418	190419	190420	190421	190422	190423	190424	190425	190426	190427
Insulin lispro Sanofi Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	pm										
Insulin lispro Sanofi Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	=24										
ABASAGLAR Injektionsvätska, lösning i förfylld injektionspenna 100 enheter/ml	lisja15	=26										

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Edita Mickeviciene, (edimi1), Överläkare

Granskad av: Annette Trenge Jarlshammar, (antr2),
Utvecklingschef

Godkänd av: Magnus Olsson, (magol1), Chefläkare

Dokument-ID: SKAS9701-596045782-10

Version: 5.0

Giltig från: 2026-05-08

Giltig till: 2028-05-08